

Wie vult de gaatjes?

STEEDS VAKER NEMEN MONDHYGIËNISTEN EN PREVENTIE-ASSISTENTEN HET WERK VAN DE TANDARTS OVER. DE KLANT IS DAARVAN NIET ALTIJD OP DE HOOGTE. EN AAN DE REKENING IS HET VERSCHIL VAAK OOK NIET AF TE LEZEN.

TEKST: LIDEWIJ SEKHUIS

Kronen plaatsen, röntgenfoto's maken, verdoven, vullen en tanden bleken: het is maar een greep uit de behandelingen die een 27-jarige tandartsassistente uitvoert volgens haar sollicitatiebrief. 'Eigenlijk deed ik nog meer, maar ik durfde het niet op te schrijven omdat ik bang ben dat het niet door de beugel kan', bekende ze aan de mondhygiënist bij wie ze solliciteerde. Diezelfde mondhygiënist weet van een assistente die zelfs chirurgische behandelingen deed.

Zouden haar patiënten hebben geweten dat ze niet werden behandeld door een academisch geschoolde tandarts, maar door een assistente zonder adequate opleiding? De mondhygiënist die de kwestie aankaart zegt van niet: 'De patiënten dachten dat zij elk half jaar door een mondhygiënist waren behandeld.' Ook de factuur zal niets hebben verraden: bij de tandarts betaal je doorgaans per zogenoemde verrichting. Ook als de assistente al het werk doet, betaalt de klant het volle pond.

Dat het voorval met de jonge assistente niet op zichzelf staat, blijkt uit de advertentie van een tandartspraktijk uit Zeist. Van de nieuwe preventie-assistente die de praktijk vorig jaar zocht, werd onder meer verwacht dat ze röntgenfoto's maakt, verdovingen zet en tanden bleekt.

Dit soort praktijken is een doorn in het oog van de Nederlandse Vereniging van Mondhygiënist (NVM). Directeur Ellen Bol: 'Ik kan niet begrijpen dat tandartsen zulke handelingen overlaten aan ongekwalificeerd personeel. De tandarts leert de assistent een vaardigheid, maar kennis over de achtergrond van de behandeling ontbreekt. Ik verwacht ook niet dat de klant op de hoogte is dat de assistent slechts een korte cursus heeft gevolgd.'

Wettelijk gezien is er geen sprake van een overtreding. Het is aan de tandarts om te beoordelen of een assistent in staat is om de behandeling goed uit te voeren. Daarvoor moet de tandarts garant staan. Of hij zich daarin heeft vergist kan alleen door de rechter worden vastgesteld en dat is doorgaans pas als het een keer flink is misgelopen. De NVM denkt dat bij het uitbesteden van taken aan assistenten ook economische motieven een rol spelen: het levert meer geld op. Een assistent is een goedkopere kracht dan een tandarts of mondhygiënist. Toch is dit verschil op de nota niet te vinden.

Hulptandartsen

In de moderne tandartspraktijk neemt de mondhygiënist steeds vaker periodieke controles en eenvoudige mondzorg over van de tandarts. Dat is in theorie geen probleem, omdat mond-

Opgelet

Tandartsverzekeringen vergelijken is niet eenvoudig omdat die verzekeringen vaak behandelingen tot een bepaald percentage vergoeden en onderdelen (oftewel prestatiecodes) uitsluiten. Techniekkosten, die vaak de grootste kostenpost zijn bij bijvoorbeeld een brug, zijn hier een goed voorbeeld van. De percentages en vergoedingsvoorwaarden schelen niet alleen per verzekeraar, maar ook per pakket.

Verder kan er verschil zijn in vergoeding tussen gecontracteerde en niet-gecontracteerde zorg. Ook hebben veel zorgverzekeraars een maximumtarief per prestatie ingesteld, waardoor u het verschil moet bijbetalen. Wie niet voor verrassingen wil komen te staan, kan het best contact opnemen met de verzekeraar en vragen of die de behandeling en de tarieven vergoedt die de tandarts rekent.

Ellen Bol

is directeur van de Nederlandse Vereniging van Mondhygiënist (NVM). Daarnaast werkt zij anderhalve dag per week in haar eigen mondhygiënist-praktijk in Doorn.

hygiënist de goede opleiding hebben voor deze taken. Bovendien is er in enkele regio's een tekort aan tandartsen, zodat het beter is als die zich vooral richten op gecompliceerde zorg, die alleen zij kunnen verlenen. Taken uitbesteden aan ondersteunend personeel kan verder ook helpen om de stijgende kosten in de zorg te drukken. Taakverdeling is in de zorg toch al geen vreemd verschijnsel: een cardioloog bijvoorbeeld, laat het meten van de bloeddruk van zijn patiënten ook over aan een verpleegkundige.

Hoewel de meeste praktijken een heldere taakverdeling hebben tussen tandarts, mondhygiënist en assistent, is het voor de klant lang niet altijd duidelijk wie wie is en wat er vervolgens mag.

In Nederland werken ongeveer 2500 mondhygiënist, van wie eenderde als zelfstandig ondernemer, al dan niet gekoppeld aan een van de 5600 tandartspraktijken. De rest werkt in loondienst bij een tandarts. Mondhygiënist is net zoals tandarts een wettelijk beschermde titel. De vierjarige hbo-opleiding is voornamelijk gericht op preventie. Mondhygiënist mogen

gebitten controleren op gaatjes en tandvleesproblemen. Ook stellen zij behandelplannen op en verhelpen ze bloedend tandvlees en parodontitis (ontstoken tandvlees waarbij het kaakbot is aangetast). In opdracht van een tandarts vullen zij kleine gaatjes. Daarnaast mogen mondhygiënist verdoven en röntgenfoto's maken en beoordelen. Als bij een periodieke controle blijkt dat er een probleem is dat de mondhygiënist niet kan behandelen, krijgt de klant een verwijzing naar de tandarts. De mondhygiënist is dan ook geen concurrent van de tandarts, maar eerder een ondersteuner.

Bordje op de deur

In veel moderne tandartspraktijken zijn in plaats van mondhygiënist preventie-assistenten in dienst. Zij zijn letterlijk de rechterhand van de tandarts, want zonder zijn toezicht mag een preventieassistent niet zelfstandig behandelen. De tandarts blijft dan ook de hoofdaansprakelijke voor de behandeling. Meestal is de preventie-assistent een ervaren assistent die een vervolgcursus van ongeveer tien dagen heeft gevolgd.

Waarheen leidt de weg...

Mondhygiënist

De mondhygiënist is de specialist in het voorkomen van gaatjes en tandvleesproblemen.

Bezoek de mondhygiënist:

- ✓ voor de periodieke controle;
- ✓ bij tandvleesproblemen zoals bloedend, terugtrekkend, en rood en gezwollen tandvlees;
- ✓ bij een vieze smaak of adem;
- ✓ als u regelmatig gaatjes heeft;
- ✓ bij veel tandsteen;
- ✓ als u behoort tot een risicogroep voor mondproblemen, zoals diabetici, zwangere vrouwen en hartpatiënten.

Tandarts

De tandarts houdt zich bezig met complexe behandelingen.

Bezoek de tandarts voor:

- ✓ periodieke controle;
- ✓ acute problemen aan tanden en kiezen;
- ✓ het repareren van tanden en kiezen;
- ✓ het plaatsen van kronen, bruggen en implantaten;
- ✓ een wortelkanaalbehandeling;
- ✓ het trekken van tanden en kiezen.

Preventie-assistent

Een preventie-assistent is een tandarts-assistent met extra kennis op het gebied van gebitsreiniging.

Een preventieassistent:

- ✓ geeft poetsinstructie;
- ✓ reinigt de tanden boven het tandvlees;
- ✓ polijst tanden.

In deze cursus heeft hij geleerd om poetsinstructie te geven, het gebit oppervlakkig te reinigen en de tanden te polijsten.

‘Preventie-assistenten zijn een goede aanvulling binnen een tandartspraktijk’, zegt Ellen Bol, ‘maar zij moeten zich wel houden aan de taken waarvoor ze zijn geschoold. Ook klanten moeten weten door wie ze behandeld zijn.’ Een naam-bordje met beroepstitel kan hierbij al helpen. Ook zou het duidelijker zijn als op de nota staat wie de behandeling heeft uitgevoerd. Dat is op dit moment niet verplicht.

Een preventie-assistent mag zich geen mondhygiënist noemen, maar in praktijken zonder mondhygiënist wordt het noemen van deze titel vaak omzeild.

Voor de klant zit er vaak weinig anders op dan zelf te informeren naar de bevoegdheden van de behandelaar. In veel gevallen komt alleen een mondige consument meer te weten over de kwaliteit van de behandelaar.

Het gaat ook vaak goed

Het is gelukkig niet altijd kommer en kwel als het gaat om duidelijke communicatie tussen klant en behandelaars. Het gaat ook vaak goed, bijvoorbeeld in de Haagse mondhygiënistenpraktijk van Lisette van der Harst-de Kraa. Ralf van Nunen, die bij de Consumentenbond werkt, is al ruim 15 jaar klant bij deze mondhygiënist, die praktijk houdt in het pand van zijn tandarts. Tijdens het eerste bezoek legde zijn toenmalige tandarts uit dat de halfjaarlijkse controles ook door de mondhygiënist zouden worden uitgevoerd. Bij problemen liep de tandarts gewoon even binnen. ‘Het bevalt me prima. Ik heb een moeilijk gebit en het is ontzettend belangrijk dat het op zijn tijd grondig gereinigd wordt.’ Door de goede verzorging, waarin hij zelf

een belangrijke rol speelt, ziet Van Nunen zijn tandarts veel minder dan vroeger. En hij is niet de enige met die ervaring. ‘Als vrijgevestigde mondhygiënist merk ik regelmatig dat mijn patiënten minder vaak naar de tandarts gaan’, zegt Van der Harst-de Kraa. ‘Toch adviseer ik ze om ook regelmatig de tandarts te bezoeken; twee zien meer dan een.’

Van der Harst-de Kraa heeft een prima samenwerking met de tandartsen. Zij rapporteert al

haar bevindingen aan de behandelend tandarts en heeft regelmatig contact. Ook Van Nunen merkt de goede communicatie op tussen klant, mondhygiënist en tandarts. ‘Het is mij

volkomen duidelijk wie welke behandeling uitvoert. De mondhygiënist reinigt mijn gebit en maakt daar veel tijd voor vrij. Ik verlaat de praktijk altijd met een schoon gebit. Zo schoon kan ik het zelf niet poetsen.’ ■

Lisette van der Harst-de Kraa is sinds 1993 mondhygiënist en heeft een mondhygiënistenpraktijk in Den Haag.

‘DE ASSISTENTE MOET DOEN WAARVOOR ZE IS OPGELEID’

i meer informatie
consumentenbond.nl/tarievenmondzorg

‘Shoppen is moeilijk’

Tandartsen, mondhygiënist en andere mondverzorgers bepalen sinds januari zelf de tarieven voor behandelingen. De kosten van bijvoorbeeld een kroon kunnen hierdoor verschillen per behandelaar. Toch verwacht Carl Jakobs, campagneleider Zorg van de Consumentenbond, dat maar weinig consumenten gaan ‘shoppen’ tussen tandartsen. ‘Het ontbreekt consumenten aan kwaliteitsinformatie, waardoor het onmogelijk is

een goede afweging te maken tussen prijs en kwaliteit. De prijzen moeten vermeld staan op de praktijkwebsite, maar het is niet verplicht om een website te hebben. Ook kom je er moeilijk achter wie de behandeling uitvoert; het is een groot verschil of een assistent of een tandarts een kies repareert.’ Dit jaar houdt de Consumentenbond de markt goed in de gaten en daarbij kunt u ons helpen. Mail uw bevindingen met het nieuwe systeem naar prijzenmondzorg@consumentenbond.nl en onder vermelding van ‘ervaring’.